

Derde Klimaatconferentie Tilburg

"Klimaat, gedeelde verantwoordelijkheid, nieuwe kansen, samenwerking". Onder dit motto ging op 28 januari 2009 de derde klimaatconferentie Tilburg van start. Hogeschool Avans ontving de gasten vanaf 16.30 uur met koffie en thee in de foyer. In deze ruimte waren beelden te zien van Essent, een afstudeerproject van drie studenten van Avans en foto's die fotografe Maartje Ansems maakte in het kader van klimaatverandering in de gemeente Tilburg.

Opening en welkom

Conferentievoorzitter Frank Claus opende om 17.00 uur de conferentie en gaf het woord aan de heer Frans van Kalmthout, gastheer namens Avans. De heer Kalmthout heette alle aanwezigen van harte welkom en sprak de hoop uit dat het thema duurzaamheid een constante factor blijft die los staat van de conjunctuur.

Bernard Wientjes: Samenwerken aan het klimaat

Na de opening gaf Frank Claus het woord aan Bernard Wientjes, voorzitter VNO-NCW. Wientjes opende door het verband te leggen tussen de economische- en financiële crisis en de klimaatcrisis.

VNO-NCW streeft de Europese doelstellingen voor 20% duurzame energie en 20% CO₂-reductie in 2020 en 2% energiebesparing per jaar na. Om deze doelen te bereiken ondertekende VNO-NCW samen met 5 ministers, de staatssecretarissen van Financiën en Economische Zaken en de vertegenwoordigers van MKB Nederland en LTO Nederland in 2007 het 'Duurzaamheidsakkoord'. Onder dit convenant vallen diverse sectorakkoorden voor bijvoorbeeld de bouwsector en de sector glastuinbouw. Deze sectoren hebben afzonderlijk de verantwoordelijkheid om de '3 maal 20'-doelstellingen te bereiken. Daarbij is duidelijke en hanteerbare regelgeving vanuit de overheid van belang in combinatie met voorlopige steun in de vorm van subsidies.

Centraal binnen de visie van VNO-NCW op het thema klimaat en energie staat de gedachte dat alle vormen van energie en ondergrondse CO₂-opslag benut moeten worden in de overgangperiode naar een duurzame energievoorziening. VNO-NCW gaat daarbij dilemma's zoals rond kernenergie niet uit de weg, maar gaat uit van haar lange termijnvisie, aldus Wientjes.

In zijn afronding gaf Wientjes nog eens duidelijk aan voorstander te zijn van regionale initiatieven, mits daarbij de landelijke ontwikkelingen niet uit het oog verloren worden. Regionale betrokkenheid noemt Wientjes van belang, maar een gelijk speelveld voor alle ondernemers is een absolute voorwaarde.

Marieke Moorman: Klimaataanpak Tilburg

Na de presentatie door Bernard Wientjes lichtte Marieke Moorman, wethouder milieu van de gemeente Tilburg, de Tilburgse Klimaataanpak toe. Hoewel deze aanpak gericht is op een klimaatneutraal en klimaatbestendig Tilburg in 2045, is het uiteindelijke doel het in stand houden van een leefbare stad.

Moorman gaf een korte terugblik op de totstandkoming van het Tilburgse Klimaatprogramma 2009 – 2012. In een traject vanaf 2006 is in nauwe samenwerking met diverse partijen gewerkt aan het uiteindelijke programma, waarover de Tilburgse raad op 2 februari 2009 een besluit neemt.

Een van de onderdelen van het Klimaatprogramma is een vernieuwende uitvoeringsorganisatie. Centraal daarin staat het Tilburgse Klimaatbureau, omgeven door het Klimaatbureau en 8 Klimaatallianties. Uiteindelijk ontstaat daarmee een organisatievorm waarin de lokale overheden deelnemer zijn samen met diverse lokale en regionale partijen.

Naast vele positieve reacties riep de behandeling van het Klimaatprogramma in de raadscommissie ook enkele kritische kanttekeningen op. Zo is de vraag gesteld hoe levendig het papier is, ofwel welke concrete stappen worden gezet en hoe actief zijn de partners? De toekomst zal dit uitwijzen gaf Moorman aan, een goed voorteken is echter dat 32 partijen later op de avond bereid waren de Tilburgse Klimaatverklaring te ondertekenen. En hoewel dit een aantal is om trots op te zijn, riep Moorman de vertegenwoordigers van deze partijen op om te streven naar een verdrievoudiging van dit aantal binnen 4 jaar.

Presentatie alliantietrekkers

Na de pauze met soep en broodjes werd ingezoomd op de uitvoering van het Klimaatprogramma. Zes van de in totaal acht alliantietrekkers presenteerden hun alliantie. Dit deden zij met behulp van een voorwerp dat zij karakteristiek vonden voor hun alliantie.

Wim van Dijk van Klostermann BV presenteerde de alliantie 'duurzame bedrijventerreinen' en gebruikte daarbij zand als metafoor. Zand omdat dit een belangrijke grondstof is voor duurzame bedrijventerreinen en omdat zand uit je hand ontsnapt wanneer je het krampachtig vasthoudt. Los durven laten is volgens Van Dijk het devies.

Rob van Veen van Waterschap de Dommel vertegenwoordigde de alliantie 'Water en klimaatverandering'. Een flesje bronwater was zijn symbool voor de uitdagingen die de alliantie in de toekomst krijgt. Schoon drinkwater is in Nederland haast een vanzelfsprekend iets, maar klimaatverandering kan leiden tot zowel tekorten als overschotten aan water.

Jan Schouw van BuildDesk Benelux BV presenteerde de alliantie 'Organisatie voor Duurzame Energie Diensten'. Een racefiets was daarin het voorwerp waarmee Schouw de snelheid, wendbaarheid en de positie van deze alliantie voorin het peloton benadrukte. Doel van deze alliantie is het realiseren van energiebesparing en duurzame energie op lokaal niveau.

Annemieke van der Zijden van het Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid is trekker van de alliantie 'Gezondheid en klimaatverandering'. Met een fles zonnebrandcrème en een ventilator benadrukte zij het belang van aandacht voor zowel het buitenklimaat als het klimaat in woningen en gebouwen; het binnenklimaat. Bij het bouwproces vroegtijdig aandacht besteden aan een gezond binnenmilieu is van groot belang. Met een knipoog pleitte Van der Zijden voor een sms-alert 'zomersmog' en 'hittestress'.

Transparantie is volgens Jeroen Harbers van WonenBreborg, alliantietrekker van de alliantie 'convenant huursector', van groot belang. Om dit te benadrukken nam hij een glas mee, symbool voor het inzicht dat deze alliantie zal bieden in

ondermeer de toekomstige energievoorziening. Aansluiting van de commerciële verhuurders is volgens Harbers gewenst in de ontwikkeling van deze alliantie.

Willem den Ouden van Fontys is trekker van de alliantie gedragsverandering. Hij pleitte ervoor om tuimelbekeroplossingen te voorkomen. Drinken uit een tuimelbeker voorkomt weliswaar knoeien, maar een kind leren drinken uit een glas vereist meer concentratie en begeleiding. Uiteindelijk leidt de keuze voor de 'minder veilige weg' volgens Den Ouden tot een beter eindresultaat.

Ondertekening Klimaatverklaring Tilburg

Na de introducties van de zes allianties en hun trekkers brak het moment van de ondertekening van de Klimaatverklaring Tilburg aan. Hiermee verklaarden zij de ambities van het Tilburgse Klimaatprogramma te onderschrijven en mee te werken aan het realiseren van die ambities. Nadat de handtekeningen waren gezet werd de ondertekening gevierd met een toast.

Forumdiscussie

Op de Klimaatconferentie mocht een goed debat niet ontbreken. Frank Claus riep daarom na de ondertekening van de Klimaatverklaring zeven mensen naar voren voor de forumdiscussie.

'Wat doet Fuji om in 2045 klimaatneutraal en klimaatbestendig te zijn?' Deze vraag stelde Frank Claus als eerste aan Peter Struik, directeur van Fuji Film in Tilburg. Struik antwoordde hierop dat Fuji volop bezig is met het nemen van energiebesparende maatregelen en het opwekken van duurzame energie met warmte- koudeopslag en windmolens. Daarnaast noemde Struik mogelijkheden voor het gebruik van alternatieve brandstoffen en het verbeteren van de waterhuishouding.

Peter Glas van Waterschap de Dommel liet weten enthousiast te zijn over de plannen van Fuji. Waterschap de Dommel zelf ziet mogelijkheden in bijvoorbeeld het opwekken van groene stroom uit slibvergisting. Het waterschap is geïnteresseerd in dit soort mogelijkheden omdat de energiekosten van waterzuivering erg hoog zijn. Voorwaarde om dit te kunnen opstarten, is een duurzaam en betrouwbaar vergunningen- en subsidiestelsel vanuit de overheid.

Johan Dunnewijk van WonenBreborg gaf hierop aan dat WonenBreborg 'verrekte goed bezig is met duurzaamheid'. Er wordt hard gewerkt maar het kan altijd beter. Een belangrijke verantwoordelijkheid is betaalbaar wonen ook voor de economisch zwakkere groepen in de samenleving. Het terugdringen van de woonlasten door energiebesparende maatregelen neemt daarbij een steeds belangrijke rol in.

Frans van Kalmthout van Avans noemde het ontwerpen van een nieuw zorggebouw door drie Avansstudenten als een mooi voorbeeld van duurzaamheid vanuit Avans. Daarnaast zijn het lectoraat en de minor duurzaamheid concrete resultaten van duurzaamheidsdenken door Avans.

Paul van der Velpen van de GGD gaf aan dat de GGD in eerste instantie naar haar eigen organisatie kijkt door het aanpakken van de eigen mobiliteit, het gebruik van warmte- koudeopslag in haar gebouwen en een grootschalig scholenproject in Tilburg.

Ook de gemeente Tilburg pakt haar eigen organisatie flink aan volgens Marieke Moorman, Wethouder Milieu. Een CO₂-neutrale gemeentelijke organisatie in 2015 is een voorbeeld van een van die acties.

Ben Elkerbout gaf aan dat de Brabantse Milieufederatie graag ziet dat bij realisatie van de Tilburgse shopping mall ingezet wordt op een goede verbinding met openbaar vervoer in plaats van op meer parkeerplaatsen. Wat gedragsverandering betreft, vindt de federatie nadruk op consuminderen van belang. De Brabantse Milieufederatie draagt op allerlei manieren bij aan duurzaamheid en streeft daarbij naar win-winsituaties in de samenwerking met andere partijen.

Na deze inleidende vraag volgden nog enkele vragen van Frank Claus en van mensen uit het publiek. Samengevat bleek dat de zeven debaters graag aan de slag willen met duurzaamheid maar dit niet van de daken schreeuwen. Alle aanwezigen gaven aan de voordelen van duurzaamheid voor hun organisatie duidelijk te zien. Het verstand gebruiken en doorgaan op de ingezette lijn was de boodschap. Of zoals Marieke Moorman aangaf, mooie woorden nu gaan omzetten in stevige daden!

Afsluiting

Met een borrel aangeboden door Avans in het vooruitzicht werden alle aanwezigen bedankt voor hun opkomst.